

ECZANEDEKİ SİNEM US KIRMIZI DOLAP

Remzi Kitabevi

SİNEM US 1979 yılında Ardahan’da, genel cerrah olan babası Atilla Us’un ellerinde dünyaya gözlerini açtı. 2001 yılında Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesini bitirdi. Mezuniyetinin ardından eczane eczacılığı yaparak mesleğine adım attı.

Aromaterapi, fitoterapi ve homeopati alanında uzmanlaşarak bu konularda iki eser kaleme aldı: *Organik Eczanemin Aroma Bahçesi* ve *Şifacının Üç Yolu*.

2018 yılında eczacı ve hekim arkadaşlarıyla birlikte Bütünleyici Tedavileri Araştırma Derneğini kurdu.

Sanata ve tarihe olan ilgisini Bursa Büyükşehir Belediyesi iş birliğiyle düzenlediği “Resimlerden Resim Beğen” sergisi ile ortaya koydu. İstanbul Eczacı Odası ile birlikte ise “Eczacılığın Tarihine Görsel Bir Yolculuk” isimli poster sergisi düzenledi.

Dünyada ve Türkiye’de birçok müze ve sergiyi ziyaret eden Us, on yıllık bir çalışma sonucunda, eczacılık ve tıp kültürü üzerine topladığı eserleri büyük bir koleksiyona dönüştürdü. Üsküdar’da açılacak olan Doğa ve Sağlık Müzesinde, Türk ve Avrupa eczacılık tarihine ışık tutan objeler, teraziler; seramik, porselen ve cam drog kavanozları, laboratuvar malzemeleri, Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi’ne ait yerli ve yabancı ilaçlar, doktor reçeteleri, acil yardım çantaları ile Osmanlıca ve Fransızca basılmış ilk eczacılık ve tıp kitapları yer alacak.

SİNEM US

*Eczanedeki
Kırmızı Dolap*

Remzi Kitabevi

ECZANEDEKİ KIRMIZI DOLAP / Sinem Us

© Remzi Kitabevi, 2025

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Yayına hazırlayanlar: Melih Yıldız - Öner Ciravoğlu

Son okuma: Hasan Selim Hacıoğlu

Kapak düzeni: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-2238-5

BİRİNCİ BASIM: Ağustos 2025

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika No: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No. 77, Bağcılar-İstanbul

Sertifika No: 44903 / Tel (212) 629 0615

Ođlum Emir Surhay Tokođlu'na...

İçindekiler

Kırmızı Bir Dolap.....	9
İlaçlarda Eczacı İsimleri.....	15
Atatürk'ün Hastalığı	22
Ceylan Eczacılar	28
Beşir Kemal Eczaanesinden Pasteur'ün Öğrencilerine... ..	32
Eczacılık Tarihinden Türkçeye Armağan Sözcük.....	37
Dioscorides'ten Yaşar Kemal'e.....	41
İlacına Umut Katan Nâzım Hikmet.....	47
Eczacılık Kütüphanesinde Bir Şair	55
Moda'da Bir Köşk	59
Eczacılığın Gökkuşluğu: Kemal Aktaş	64
Münif Fehim'in Timsahı	74
Asaya Dolanan Yılandan Takımyıldızına.....	79
Uzay Denilen Eczane	85
Karagöz Eczacı Olursa!	91
Eczacı Amcabey.....	97
Eczacı Kalfalığından Sanata Uzanan Yol.....	101
Ampurtan Eczaasının İzinde	105
İlaç Reklamlarında Sanatçılar.....	113
Fazilet Eczaanesi Yeniden Açılıyor!	118
"İlaca Son Derece Meraklıyımır."	126

Hastalıkları Güldürerek Kaçıran Eczacı.....	132
Shakespeare'in İlaçları ve Zehirleri	136
Sinema Tarihinde İlk Eczane	148
Süskind'in Koku Romanının İzinde	155
Anadolu'da Bir Genç Eczacı.....	162
Özel Bir Kadın Eczacı: Sezen Somer Akıska	167
Melih Cevdet Anday'ın Eczacı Dedesi	175
Şiir Kontrol Hapı Olmayan Şairler.....	181
Türk Hayranlığında Eczacı İzleri	188
Agatha Christie'nin Zehirleri	194
Van Gogh'un Kökleri.....	200
Eczane Cézanne.....	215
Hitit Uygarlığı'nda Eczacılık	220
Anadolu'da İlk Well-Being Merkezi: Bergama Asklepion'u...227	
Masallarda İlaç ve Eczacı İzleri.....	231
Kırılan Porselenden Kırılan Kanatlara	235
Eczanede Fokurdayan Soda Çeşmesi	239
Eczanelerde Satılan Coca-Cola.....	246
Atilla Us Eczanesi.....	251
Kaynakça.....	257

Kırmızı Bir Dolap

İşgal İstanbul’unda, bağımsızlık savaşını başlatmak üzere Mustafa Kemal Paşa’nın Samsun’a çıkmasının ardından, direnişe yardım etmek amacıyla gizli örgütler kurulur. Bu örgütlerin görevi Anadolu’ya bilgi taşımak, cephane yardımı yapmak ve insan kaçırmaktır.

Hayatları pahasına sarayın idam fermanı çıkardığı Mustafa Kemal’e destek olan ve işgal güçlerine teslim olmayan cesur insanlar, gizli örgütlerine alacakları insanları da büyük bir titizlikle seçmek zorundaydılar. Çünkü dışarıya haber sızdırılması ve ihbar edilmeleri ölümleri demekti.

Ne yazık ki bizler işgal İstanbul’unda hayatlarını ortaya koyan o cesur, o gözü pek, tarihimizin gerçek kahramanlarının pek çoğundan haberdar değiliz, çok azını tanıyoruz. Çünkü bu cesur yürekler Kurtuluş Savaşından sonra da son derece mütevazı bir hayat sürmüşler, işgal yıllarındaki suskunluklarını bozmamış, yaptıklarını büyük bir alçakgönüllülükle vatan hizmeti olarak görmüşlerdir.

İşgal İstanbul’unun güzel yürekli, cesur kahramanlardan biri, 1957 yılında Ali Rıza Öge’nin kaleme aldığı hatıralarında çıkıyor karşımıza. Polis memuru Ali Rıza Bey, işgal döneminde Beykoz’da uğradığı silahlı saldırıyı da anlatır kitabında. Saldırıdan yaralanarak kurtulan polis memuru, herkesin korkuyla sindirildiği bir dönemde kendisine uzanan yardım elini unutmaz.

*Kurtuluş Savaşımızın
gizli kahramanlarından
Eczacı Hüseyin Hüsnü
Arsan.*

O elin sahibini de *Meşrutiyetten Cumhuriyete Bir Polis Şefinin Gerçek Anıları* adlı kitabın sayfalarından öğreniyoruz: “Beykoz iskelesinin karşısında olan Rahmetli Ferit Recep’in eczahanesine beni götürdüler. Bu hâli gören ve duyan tanıdıklarım eczahaneye dolmuşlardı.”

Ünlü yazar Ahmet Rasim’in oğlu, Eczacı Mazlum Rasim Bey’in, Kayseri’de Kuvayı Milliye’ye destek verdiği dönemde Ali Rıza Öge, işgal yıllarının unutulmuş, cesur yürekli eczacısını kitabının bir başka sayfasında da anımsatır

bizlere: “Beykoz’da Eczacı Ferit Recep Bey, Bahriye Binbaşısı Vasıf Kaptan, Bahriye Çarkçıbaşı Yüzbaşı Asil Beylerin bu küçük Boğaz köyünde Milli Kurtuluş için hizmetleri her türlü övgünün üstündedir.”

Tıbbiyeliler, ülkemizin bağımsızlığı için öldürülme pahasına Mustafa Kemal Atatürk’e destek veren atalarının adlarını yaşatırken, biz eczacılar ne yazık ki bu konuda hafıza kaybı yaşıyoruz. Oysa yalnızca Beykozlu Ferit Recep Bey mi bağımsızlık mücadelesinde Atatürk’ün yanında yer aldı? Hayır!... Daha nice eczacımız var hayatı pahasına Mustafa Kemal’in yanında yer alan.

Ülkenin en zor koşullarında, İstanbul’un en karanlık günlerinde yüreğindeki vatan sevgisinin ışığıyla hayatını feda ederek direnişe katılanlardan biri de Eczacılık Mektebinden mezun olan Hüseyin Hüsnü Bey’dir...

İşgal güçlerine teslim olmuş, görev yaptığı saraydan, Mustafa Kemal Atatürk’e haber sızdıran Yüzbaşı Neş’et Bey, kendisini takip eden birileri olmadığından emin olduktan sonra, Eminönü’ndeki bir eczanenin kapısından içeri girer. Karşısında kendi-

si gibi korkusuz bir direnişçi, genç eczacı Hüseyin Hüsnü Bey vardır.

Hüseyin Hüsnü Bey, reçetesini hazırlayıp ilaçlarını teslim ettiği son hastasının eczaneden çıkmasının ardında şişelerin dizildiği dolaba yönelir. Eczane- nin bu bölümündeki şişelerin içlerinde zehirler olduğu için dolap kırmızı renge boyanmıştır.

Genç eczacı sağına, soluna bakar. Kimsenin görmediğinden emin olur olmaz, aslında bir gizli kapı olan kırmızı dolabı açar. Yüzbaşı Neş’et Bey de bu anı beklemektedir. Her şey birkaç saniye içinde gerçekleşir. Hüseyin Hüsnü Bey’in âdeta bir sihirbaz çabukluğunda açtığı kapıdan içeri süzülen Yüzbaşı Neş’et Bey kaybolur gözden.

Kırmızı dolabın ardında neler olup bittiğini öğrenmek için Hüsnü Himmetoğlu’nun *Kurtuluş Savaşında İstanbul ve Yardımları* adlı kitabının sayfalarını çevirelim:

“Yüzbaşı Neş’et Bey bir taraftan saraydaki istenilen vazifeleri yerine getirirken, diğer taraftan da Eminönü’nde Karaköy Eczanesindeki gizli yerde (eczanedeki kırmızı dolabın arkasındaki merdivenden çıkılan küçük bir oda) yakın arkadaşı telsiz telgraf asteğmen İhsan Efendi ve diğer arkadaşlarıyla birlikte (emekli general İhsan Aksoley) kurdukları Molteke isimli gizli ve hususi bir teşekkül ile Anadolu hesabına çalışıyordu. Gerek Neş’et Bey ve gerekse İhsan Efendi ve arkadaşları gizli ve muntazam vazifelerini ve bilhassa istihbarat işlerini Atatürk’ün dilediği şekilde yerine getiriyorlardı.”

Anadolu’ya silah kaçırın Yavuz Grubu’nda görevli olan Hüsnü Himmetoğlu’nun sözünü ettiği Eminönü’ndeki eczanenin sahibi genç eczacı Hüseyin Hüsnü Bey’dir. Himmetoğlu her ne kadar “Eminönü’ndeki Karaköy Eczanesi” demiş olsa da Hüse-

Hüseyin Hüsnü Arsan’ın Karaköy Eczanesinde hazırladığı ilaç şişesi.

Foto: Sinem Uş arşivi

yin Hüsnü Arsan ilk eczanesini Eminönü'nde açacak, 1934 yılında ise Galata Köprüsü'nü geçerek, burada devraldığı bir eczanenin adını "Karaköy Eczanesi" olarak değiştirecektir.

Yüzbaşı Neş'et Bey'in, İhsan Bey ile kırmızı dolabın arkasındaki gizli bölmede bulunduğu eczanenin Hüseyin Hüsnü Arsan'a ait olduğunun belgesini de yine Hüsnü Himmetoğlu'nun kitabının ilerleyen sayfalarında buluruz:

"Felah Grubu'nun ilk isimleri (Hamza, Mücahit, Muharip) kurucusu ve Çanakkale Harbi'nde kurmayı olan Kurmay Yüzbaşı Neş'et Bey'le birlikte Eminönü'nde Hüseyin Hüsnü Eczanesinin gizli odasında 'Molteke' adı altında çalıştıkları sırada, bilhassa istihbarat bakımından Anadolu'ya verdikleri bilgi, geçirdikleri tehlike, verdikleri emek ayrı ayrı takdire değer mahiyette idi."

Atatürk'e hizmet eden bir gizli direniş örgütünün Hüseyin Hüsnü Arsan'a güvenmesinin sebebi hiç şüphesiz ki vatan sevgisinin yanında, babası Yarbay Mehmet Ali'nin I. Dünya Savaşında, Sarıkamış şehitleri arasında yer almasıdır.

Cumhuriyetin ilanından sonra da yine o alçakgönüllü kişiliğiyle ülkesine hizmet etmeye devam eder, Eczacı Hüseyin Hüsnü Arsan...

Galata'da, Balıklı Han'da kurduğu, kendi adını taşıyan laboratuvarında 1933 yılında başladığı çalışmalarıyla hastalara şifa olan, aralarında Akridol Pastil, Ephedrine Arsan, Likroform, Gome Nonsteril ve Selürin'in de bulunduğu 28 ilaç üretir.

Hüseyin Hüsnü, bunların yanı sıra hayatı boyunca Türk eczacıların bir araya gelmesini sağlayıp yerli ilaç üretimi yapacak kurumlar oluşturulmasına öncülük eder. 1930 yılında, eczacıların ortaklığıyla oluşan "Türkiye Eczacıları Laboratuvarı" ve "Türkiye Eczacıları Deposu"nun kuruluşunda öncü rol oynar.

Hüseyin Hüsnü, Türk Eczacılar Cemiyeti, Verem Savaş Derneği, Çocuk Esirgeme Kurumu gibi toplum sağlığına hizmet

eden pek çok kuruluştta yönetici olarak görevler alan, 1936 yılında hazırlanan kararname üzerine toplanan “Türk Kodeks Komisyonu”nun, eczacılık diploması olan ilk Türk eczacısı olur.

II. Dünya Savaşının zor geçen yıllarının ardından, 1947’de Hüseyin Hüsnu Arsan, maddi durumu yetersiz olan öğrencileri ve eczacıları destekleyerek ülkesine hizmet etmeye devam eder. “Eczacı Hüseyin Hüsnu Arsan Tahsisatı” adıyla oluşturduğu yardım fonuyla birçok öğrencinin eczacılık yolunda atacağı adımlara destek olur. Şüphesiz ki Hüseyin Hüsnu Arsan’ın ışııyla eczacılık biliminde çok değerli çalışmalar yapanlardan biri de Prof. Dr. Turhan Baytop’tur.

Eczacılık tarihimizin cesur ve yürekli kahramanı Hüseyin Hüsnu Arsan’ın Karacaahmet Mezarlığı’ndaki kabrini ziyaret edecek olursanız, onun ülkesine kazandırdığı bir değere daha tanık olursunuz: Hüseyin Hüsnu Arsan’ın mezarı Dr. Esat Feyzi’nin mezarıyla yan yanadır.

Esat Feyzi, tarihimizdeki ilk röntgen filmini çeken doktordur. Radyolojinin öncüsü olan Dr. Esat Feyzi Bey, röntgenin keşfinden birkaç ay sonra tıbbiye öğrencisi Akil Muhtar’ın elinin röntgenini çekerek ülkemizi X ışınlarıyla tanıştırır. 1897 yılındaki Osmanlı-Yunan Savaşında, Yıldız Askeri Hastanesine getirilen ağır yaralı askerlerin bedenlerindeki kurşun parçalarının yerlerini çektiği filmlerle bularak hayat kurtarır.

Yirmi yedi yaşında ölen Dr. Esat Feyzi, Eczacı Hüseyin Hüsnu Arsan’ın amcasıdır.

Hüseyin Hüsnu Arsan’ın mezarının Dr. Esat Feyzi ile yana olması tesadüf değildir! Hüseyin Hüsnu Arsan, amcasının kaybolan mezarını Karacaahmet Mezarlığı’nda köşe bucak arayarak bulur ve etrafındaki harap mezarlıklarla birlikte onarır. Ardından da mezarı başında çok değerli doktorların katıldığı bir anma toplantısı düzenler. O anma toplantısında, Dr. Esat Feyzi’nin mezarı başında konuşanlardan biri de elinin röntge-

nini çektiği, Türk Tıp Tarih Kurumunun Başkanı olan Prof. Dr. Akil Muhtar Özden'dir.

14

Bu çabasını Süheyl Ünver'e şu sözlerle anlatacaktır: "Ben Esat Feyzi'nin kabrini babamın kardeşi diye yaptırmadım ve hakkında bu toplantıyı da amcam diye istemedim. Fakat hakkında yapılan yayınlardan öğendim ki merhum amcam ait olduğu mesleğine hizmet etmiş bir bilim adamıdır ve bu konuda savaşta yapılan bir keşfi ilk defa kendi eliyle bile kazandırmıştır. Amcam olarak değil, ben memleketine bu yolda çalışmış bir insan olduğundan onun için bu ufak hizmette bulundum."

Kurtuluş Savaşında yaptığı kahramanlık, Eminönü'ndeki eczanesinin kırmızı renkli dolabının ardında gizli kalan Hüseyin Hüsnü Arsan, 1949 yılının 31 Temmuz'unda gözlerini hayata kapar...

Vasiyeti yerine getirilerek amcasının Dr. Esat Feyzi'nin yanına defnedilir.

İlaçlarda Eczacı İsimleri

G ünümüzde eczane raflarında gördüğümüz hazır ilaç kutuları bundan iki yüz yıl önce eczane raflarında yoktu. Bundan iki yüz yıl önce bir eczaneye girdiğinizde içinde ilaç hammaddeleri ve yardımcı maddeleri olan cam, porselen, seramik kavanozlar, şişeler yer alır raflarda. Eczacı, doktordan getirdiğiniz reçeteye istinaden bu kaplardaki drogları, terazisinde ölçerek alır; havanında döverek istenen her neyse toz, tablet, şurup, merhem, ya da fitili kişiye özel olarak hazırlar. O dönem Osmanlı eczanelerinde Avrupa'dan getirilen *tiryak*, oğulotu ruhu gibi birkaç tane hazır ilaç da bulabilirdiniz.

Eczacılar ilaç yapımında Fransız Farmakopesi'ni kullanırlar. Bunun nedeniyse Eczacı sınıfının kurulduğu 1839 yılından 1869'a kadar derslerin Fransızca olarak işlenmiş olmasıdır. Osmanlı eczacısının kendi dilinde bir kitabı olmadığı için de ilaç hazırlarken Fransız Farmakopesi'ndeki formüllere uymak zorunda kalmıştır. Ta ki 1866 yılında Fransız Farmakopesi'nin Dr. Hüseyin Sabri Bey tarafından Türkçeye çevrilip 1874 yılında *İlaçların Yasası (Düstur-ul-Edviye)* adıyla yayımlanana kadar... Ayrıca bu kitap Osmanlı eczacılarının kendi dilindeki ilk "Codex"i olarak da kabul edilir.

Dr. Hüseyin Sabri Bey'in Türk eczacılığına olan bir başka önemli hizmeti de Paris Tıp Fakültesinin hocalarından

Foto: Sinem Us arşivi

Eczacılarımızın kendi adlarını verdiği ilaçlardan örnekler...

E. Soubeiran'nın *Fenni İspençiyari* isimli eczacılık kitabını dili-mize çevirmiş olmasıdır.

Zamanla reçete karşılığı yapılan ilaçların yerini hazır ilaç-lar almaya başlar. Eczacılık tarihimizin çok değerli bilim insa-nı ve botanikçisi olan Turhan Baytop'un *Laboratuvarıdan Fab-rikaya 1833-1954* isimli kitabında bahsettiği bilgilerin ışığında İstanbul'da hazır ilaç yapımına 1850'li yıllarda başladığını öğre-niriz. O dönemde ilaçların yapımında kullanılan etkili ve yar-dımcı maddelerin (şişe, kutu, mantar, etiket, çözücüler, tat ve-riciler vb.) tümü yabancı ülkelerden ithal edilir. İstanbul'da ha-zırlanan bu ilk müstahzar ilaçlarda ise bize ait sadece iki şey bu-lunur: birincisi su diğeri ise el emeğidir.

Bu dönemde kurulan hazır ilaç yapımı laboratuvarlarında üretilen tıbbi müstahzarların formülleri dış ülkelerde hazırla-nan formüllerin tıpatıp aynısıdır.

1933 yılında Eczacı Noel Canzuch tarafından açılmış olan "İngiliz Eczanesi" İstanbul'da hazır ilaç yapımının ilk öncüle-rinden olur.

1880 yılında ilk defa bir Türk eczacı, eczanesinin laboratu-varında hazır ilaç yapımına başlar. "Kola Hamdi, Elixir Diges-tif Hamdi" gibi hazırladığı preparatların bazılarını kendi ismi-

ni koyar. Eczacılık mesleğinin bilimsel yönüne çok önem veren Eczacı Hamdi Bey, bir yandan laboratuvarında hazır ilaç üretimi yaparken bir yandan da mesleki dergilere iyi ilaç yapım yöntemleri üzerine yazılar yazar.

1895 yılından sonra ilk Türk tıbbi müstahzarlarından olan Eczacı Ali Süreyya'nın ürettiği "İksir-i Süreyya" ve Eczacı Ethem Pertev'in "Sirop Pertev" şurubu büyük üne kavuşur ve dış ülkelere dahi ihraç edilir. Sirop Pertev'de olduğu gibi o yıllarda üretim yapan eczacıların kendi isimlerini preparatlarında kullanmaları çok yaygındır.

23 Temmuz 1908 yılında Meşrutiyet'le birlikte hürriyetin ilan edilmesiyle ülkede ekonomik model olarak "milli iktisat" benimsenir. Bu dönemde pek çok alanda olduğu gibi sağlık sektöründe de milli ilaç markaları ortaya çıkar. Türk eczacı ve hekimlerin ürettiği ilaçlara kendi adlarını verme geleneği II. Meşrutiyet sonrası başlayan Milli İktisat Dönemi'nde yaygınlaştı.

"Assipine Kenan" adıyla aspirinin muadilini üreten Eczacı Ömer Kenan (Erem) eczanesini 1916 yılında Üsküdar'da açar. Kendi ismini verdiği "Assipine Kenan" müstahzar ilacı çok popüler olur. Hatta Paris'te katıldığı fuarda madalya da kazanır. Kendi adını vererek ürettiği "Pastil Kenan, Rusma Kenan" gibi ilaçların kutularının üzerinde fotoğrafını koyduğu da gözlerden kaçmaz.

Eczacıların kendi adlarını verdiği preparatlardan Eczacı Mehmet Kâzım'ın 1914 yılında tedavi alanına sunduğu "İodo-pepton Kâzım" isimli ilaç da zamanında çok popüler olur.

1921 yılında eczacı mektebinden mezun olan Celal Ergün, 1925 yılında Beyoğlu'nda açtığı eczanesinde "Nevrozin Celal" isimli kaşe şeklinde ağrı kesici ilaç üreterek büyük üne kavuşur. Bu dönemde kaşe formunda üretilen ağrı kesicilerden iki tanesi halk tarafından çok ilgi görür. Bunlardan birincisi Celal Ergün'ün "Ani tesir eder, mideyi yormaz!" sloganıyla reklamını

yaptığı “Nevrozin Celal” isimli ilacı, diğeri ise günümüzde hâlâ kullanılan “Gripin”dir. Eczacı Necip Akar tek rakibi olan “Nevrozin Celal”i 1944 yılında çok yüksek bir bedel karşılığında satın alır ve Gripin’in üreticisi Necip Akar “Nevrozin” üretimini bir süre sonra durdurarak en büyük rakibini tarihe gömer.

Üretilen bazı ilaçlar ve üreticileri şunlardır:

Kola Hulki – Hulki İsmail (Gökmar)

Kina Lütü – M. Lütü

Quina Saim Nazif – Saim Nazif

Rusma Kenan – Ömer Kenan

Romatismol Sami - Sami Sile

Rosma Sami – Sami

Sami Ceviz Şurubu – Halil Sami (Sile)

Sami Müshil Hapı – Halil Sami (Sile)

Katran Ferit – Süleyman Ferit Eczacıbaşı

Katranol Ali Kemal – Ali Kemal

Yodojen Halil – İbrahim Halil

Valerine Gabay – İsrail Gabay

Bu isimlerin arasında yürek çarpıntısı olanlara, öfke nöbeti geçirip bayılanlara sıklıkla hekimlerin reçete etmeyi tercih ettiği “Nevrol Cemal” ilacı göze çarpar.

1908 yılında eczacılık mektebinden mezun olan Ramazanzade Cemal’in (Nevrolcü) 1914 yılında ilk ruhsatı alınan ilacı “Nevrol Cemal” cumhuriyetin ilan edildiği 1923 yılında İzmir İktisat Kongresi’nde sergilenir. İstanbul’da, Çanakkale’de, Bursa’da Milli Mahsulat sergilerinde tanıtılan Nevrol Cemal ilacı, Hilâl-i Ahmer’in gümüş madalyası ile ödüllendirilir. Ramazanzade Cemal Bey kendi deposunu kurmadan önce müstahzarlarını Ekrem Necip Bey Deposu aracılığıyla satışa çıkarır.

1928 yılında “Cemal Nevrolcü Laboratuvarı”nı açar. Yetmiş yıl kadar piyasada kalan Nevrol Cemal ilacı 1928’de yeniden ruhsatlandırılıp satışa çıkar. Eczacı Cemal ilacın ismiyle öyle öz-

Eczacılık tarihinden öyküler...

Tarihteki ünlü Teb kentinin kütüphanesine, kapısının üstünde yer alan şu yazının altından geçerek giriliyordu: “Ruhun İlacı”...

Elinizde tuttuğunuz bu kitabın sayfalarında, ruhunuza ilaç olacak birbirinden güzel öyküler bekliyor sizleri.

Sinem Us yalnızca edebiyattan değil, sanatın tüm dallarından öyküler katıyor, havanında hazırlayıp bizlere sunduğu ilacına: Haydn’ın “Eczacı” operasındaki Türklerden, Salvador Dalí’nin resmini yaptığı eczacı arkadaşına, iki bin yıl önce Anadolu’nun bitkilerinde şifa arayan Dioscorides’ten Yaşar Kemal’in eserlerindeki akrabalığa uzanan, bilgi dünyamıza güç katan, düşünce dünyamızın demir eksikliğini gideren bir kitap...

Bir öyküde Haldun Taner çıkacak karşınıza, Fazilet Eczanesi’nde elinde tuttuğu reçeteyle... Bir başka öyküde bir ilaç tanıtım broşüründe yer alan sözleriyle Muhsin Ertuğrul... Red Kit’in bir serüveninde ilaç yapan sahte doktor, Hacivat ve Karagöz’ün konusu bir eczanede geçen oyununa göz kırpacak. Üstelik birbirinden güzel onca öyküye, işgal İstanbul’unda Mustafa Kemal Atatürk’e hayatı pahasına destek veren, hiç bilinmeyen bir eczacının eczanesindeki kırmızı dolaptan içeri girerek ulaşacaksınız.

Sunay Akın

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2238-5

9 789751 422385

KDV’den muaf